710

Selectieadvies archeologische monumentenzorg Gemeente Meierijstad

Plein 1944, Schijndel, gemeente Meierijstad: een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen in de verkennende fase

Bureau voor Archeologie Rapport 994

Bijlage 1 bij de ruimtelijke onderbouwing Bestemmingsplanwijziging

BvA
(definitieve versie rapport)

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Opsteller	[redacted]	senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	05-09-2022	[redacted]
Controle	[redacted]	senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	06-09-2022	[redacted]
Controle Gemeente Meierijstad	[redacted]	medewerker Erfgoed gemeente Meierijstad	06-09-2022	[redacted]

1 Inleiding

In het kader van de ruimtelijke onderbouwing bij de noodzakelijke bestemmingsplanwijziging en vervolgens de aanvraag van een omgevingsvergunning ten behoeve van herontwikkelingsproject Plein 1944 te Schijndel heeft Bureau voor Archeologie in opdracht van *Heijmans Timmerwerken B.V.* archeologisch (voor)onderzoek uitgevoerd.

In het gebied geldt vastgesteld gemeentelijk archeologisch beleid; op de gemeentelijke archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart (2012) heeft het ZO deel van plangebied een *hoge* archeologische verwachting. Het plangebied ligt in bestemmingsplan *Kom Schijndel* (2013); in het Z. deel van het plangebied geldt de dubbelbestemming *Waarde-Archeologie 4*. Dit houdt in dat bij ingrepen groter dan 500 m² waarbij de bodem dieper dan 30 cm -mv wordt verstoord, een rapport moet worden overlegd waaruit blijkt dat de archeologische waarde van het plangebied voldoende is bepaald. De rest van het plangebied heeft een *lage* verwachting; het W. deel van het plangebied heeft *geen* dubbelbestemming archeologie. Dit plandeel is onderdeel van een wijk van Schijndel met overwegend bebouwing van na 1980 waarvan wordt verondersteld dat de bodem (grotendeels) is verstoord. Omdat het plan bepaalde vrijstellingsgrenzen overschrijdt, is dus vooronderzoek verplicht; dit rapport voorziet daarin.

De gemeente Meierijstad is - als bevoegde overheid - gevraagd het rapport te beoordelen en een selectieadvies op te stellen. Het is daartoe voorgelegd aan de afdeling SO/Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch.

1.1 Het plangebied

Het plangebied aan Plein 1944 bij nr. 22 is 60 m lang, 30 m breed en heeft een omvang van 1.816 m². Het is kadastraal bekend als Schijndel, sectie G, nrs. 3937 en 5120. In het plangebied staat een café; het betreft een café met aangebouwde zaal en bergingen. Deze hebben volgens BAG resp. als bouwjaar 1933, 2007 en 1960. Naast de bebouwing ligt een met grind verhard parkeerterrein. De rest van de oppervlakte bestaat uit bebouwing en omringende bestrating. Ten O. van het plangebied ligt het Plein 1944. Ten N. van het plangebied bevindt zich een woning met nr. 23. Ten Z. ligt adres Europalaan 1.

1.2 Aard van de bedreiging

De beoogde ingreep bestaat uit de sloop van de huidige bebouwing en de bouw van 11 woningen met bijbehorende bergingen en infrastructuur. Er zijn nog geen details bekend over de ingreep. We (*Transect*) veronderstellen bij dit onderzoek dat bij de aanleg van funderingen het bouwvlak wordt uitgegraven tot ca. 80 cm -mv. De totale oppervlakte van de bebouwing beslaat ca. 500 m². Er bestaat dus een gerede kans dat daarbij eventueel aanwezige archeologische waarden worden verstoord of vernietigd.

2 Archeologisch onderzoek

Bureau voor Archeologie heeft het onderzoek in januari/februari 2021 uitgevoerd; resultaten staan in:

[redacted] *2022 : Plein 1944, Schijndel, gemeente Meierijstad: een bureau- en inventariserend veldonderzoek in de vorm van boringen in de verkennende fase - Bureau voor Archeologie Rapport 994 - definitief - 1 september 2022.*

Eerder was de conceptversie (*4 februari 2021*) al - *zonder zwaarwegende op- of aanmerkingen* - positief beoordeeld, zie verder *3 Beoordeling*.

Dit rapport dient ook als *bijlage 1* bij de ruimtelijke onderbouwing in het nieuwe bestemmingsplan.

2.1 Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestond uit bureauonderzoek en een verkennend booronderzoek, waarbij de - in het bureauonderzoek opgestelde - gespecificeerde archeologische verwachting in het veld is getoetst. Het veldwerk is uitgevoerd op 28 januari 2021; daarbij zijn met een 7 cm Edelman-boor, een 4 cm zuigerbuis en een 3 cm guts 5 boringen gezet tot in de C-horizont, minimaal 170 en maximaal 220 cm -mv. De opgeboorde grond is beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode *v.1.1*, dit omvat NEN 5104. Tot slot is een advies is gegeven aangaande de mogelijke noodzaak van verder, aanvullend onderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de richtlijnen van de KNA protocollen 4002 (bureauonderzoek) en 4003 (inventariserend veldonderzoek overig).

2.2 Conclusie onderzoek (verkort)

Uit het bureauonderzoek bleek dat het plangebied op ca. 700 m ten O. van de historische kern van Schijndel ligt, aan een doorgaande weg. Het is op kaarten uit de 18e, 19e en eerste helft 20e eeuw onbebouwd en in gebruik als bouwland en weiland. Midden 20e eeuw wordt het perceel bebouwd. In de jaren '50 en '60 van de 20e eeuw heeft langs de Z.-kant bebouwing gestaan die inmiddels weer is gesloopt. In het plangebied kunnen theoretisch archeologische resten aanwezig zijn uit de periode Neolithicum t/m Middeleeuwen. Onder een oud bouwlanddek kunnen resten uit de periode van landbouwsamenlevingen en staatssamenlevingen gerelateerd aan bewoning, economie, infrastructuur, rituelen en begravingen aanwezig zijn.

Uit het veldonderzoek bleek dat in het plangebied één potentieel archeologisch niveau aanwezig is. Dit is de top van de bodem in het dekzand, tevens de basis van de A-horizont. Dit niveau ligt op 90 cm -mv (918 cm +NAP) en dieper. De zone waarin dit niveau naar verwachting nog aanwezig is, is geprojecteerd op de beoogde nieuwe situatie in *fig. 27* van het rapport.

2.3 Advies Bureau voor Archeologie

BvA adviseert daarom om graafwerkzaamheden in deze zone dieper dan 60 cm -mv (90 cm -mv inclusief een veiligheidsmarge van 30 cm) te vermijden. Als de omvang van graafwerkzaamheden dieper dan 60 cm -mv in deze zone groter is dan 100 m^2, dan wordt aanbevolen voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden proefsleuvenonderzoek uit te laten voeren om te bepalen of behoudenswaardige archeologische resten aanwezig zijn.

Dit onderzoek is met grote zorgvuldigheid uitgevoerd. Het is echter nooit uit te sluiten dat bij de graafwerkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen op plaatsen en dieptes waar die niet worden verwacht. Eventuele archeologische resten is men verplicht te melden bij de Minister van OCW in overeenstemming met de Erfgoedwet. In dit geval wordt aangeraden om contact op te nemen met de gemeente Meierijstad.

3 Beoordeling rapportage namens/door de Gemeente Meierijstad

Het rapport voldoet aan de huidige wet- en regelgeving en is verder redelijk opgesteld. Het rapport bevat voldoende informatie om tot een goed advies en besluit hierover te komen en kan daarom worden goedgekeurd.

3.1 Selectieadvies gemeente Meierijstad

Op grond van het voorgaande kan de gemeente instemmen met de inhoud en strekking van het rapport van BvA en met het advies om - binnen de lopende AMZ-cyclus - een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk te achten indien in de *fig. 27* van het rapport aangegeven gele zone - *om wat voor reden of van welke aard dan ook* - graafwerkzaamheden dieper dan 60 cm -mv plaats gaan vinden.

Daarnaast neemt de gemeente ook het advies over aangaande het mogelijk alsnog - *en te allen tijde* - kunnen voorkomen van zogenoemde '*toevalsvondsten*' in vrijgegeven of *vrij-te-geven* delen van het plangebied en de juiste wijze van omgang daarmee :

Het is echter nooit uit te sluiten dat bij de graafwerkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen op plaatsen en dieptes waar die niet worden verwacht. Eventuele archeologische resten is men verplicht te melden bij de Minister van OCW in overeenstemming met de Erfgoedwet. In dit geval wordt aangeraden om contact op te nemen met de gemeente Meierijstad.

Het rapport is bij dezen definitief goedgekeurd en deze versie zal (*procedureel*) worden vastgesteld, immers het betreft (primair) een bestemmingsplanwijziging.